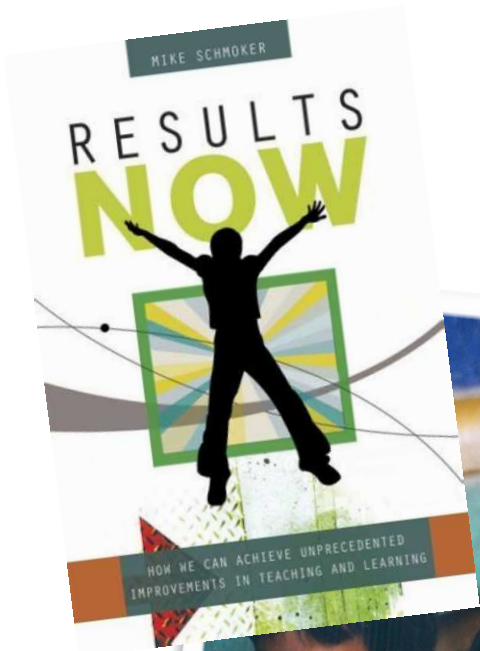

Data als strategie voor beter onderwijs

Teamleren gericht op beter onderwijs

Data als strategie voor beter onderwijs: teamleren in een lerende school

De grootste hefboom voor het realiseren van hogere opbrengsten is het samen werken aan **meegestuurd onderwijs**. Dit is onderwijs waarbij de betrokkenen zich in hun taakuitvoering laten leiden door de uitkomsten van de evaluaties. De data vormen de feedback voor de leerkracht, de leerling en de leiders. Met evaluaties worden niet alleen de CITO-scores bedoeld, maar ook andere vormen van data-verzameling, zoals methode gebonden toetsen, observaties, kindgesprekken, oudergesprekken, enz.

Om meegestuurd onderwijs te realiseren, is de evaluatieve cyclus van belang. Deze cyclus bestaat uit zes stappen:

1. doelen vaststellen aan de hand van standaarden
2. verzorgen van kwalitatief hoogstaand onderwijs: persoonlijk leren
3. gegevens verzamelen om na te gaan of de doelen bereikt zijn
4. gegevens registreren zodat analyse goed mogelijk is
5. gegevens interpreteren door naast de standaarden te leggen
6. beslissingen nemen: voor het kind, de leerkracht, de school en bovenschools

In deze inspirerende vierdaagse worden de schoolleiders en intern begeleiders meegenomen in de voordelen van meegestuurd onderwijs:

- het voortdurend verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs
- ontwikkelen van de school tot een lerende organisatie: met en van elkaar leren aan de hand van de data
- het gericht bijstellen van de didactiek zodat kinderen beter leren
- ontwikkelen van gezamenlijke verantwoordelijkheid in het team

Gebruik maken van data als strategie voor beter onderwijs wordt gerealiseerd als aandacht wordt besteed aan drie belangrijke componenten:

1. **persoonlijk leren:** boeiend onderwijs met een rijk scala aan didactische werkvormen vanuit een moreel besef
2. **precisie:** nauwkeurig aansluiten bij de onderwijsbehoeften van het kind om de doelen te bereiken
3. **professioneel leren in de context:** coachen, samen lessen voorbereiden, impuls geven aan teamleren.

Deze drie componenten zullen op dag 1 en dag 2 centraal staan.

Tijdens de derde en vierde dag gaan we aan de slag met twee belangrijke hulpmiddelen uit het systeemdenken: de ijsberg en de Vision Deployment Matrix. Aan de hand van praktijkgerichte schoolcasussen gaan we deze hulpmiddelen inzetten om meegestuurd onderwijs te realiseren. De essentie hiervan is dat we eerst begrijpen voordat we ingrijpen. Samenvattend gaat het om de volgende stappen:

- welke data hebben we en wat zeggen deze data ons?
- welke factoren hebben een rol gespeeld? Zowel bij de tegenvallende als de succesvolle data: begrijpen voor ingrijpen!
- wat doen we als vervolgstap? Hoe kunnen we daadwerkelijke verbeteringen tot stand brengen?
- welke acties zijn nodig op schoolniveau?

Programma

THEMA	INHOUDEN
<p>dag 1</p> <p>Data gebruiken als strategie en boeiend onderwijs</p>	<p>Achtergronden van het belang van meegestuurd onderwijs. De zes stappen worden doorgenomen en er wordt een vergelijking gemaakt met de eigen schoolsituatie om een impuls te geven aan meegestuurd onderwijs en de rol van de deelnemers hierbij. We kijken naar twee vormen van leiderschap dat nodig is bij het realiseren van meegestuurd onderwijs: onderwijskundig leiderschap en opbrengstgericht systeemleiderschap.</p> <p>Boeiend onderwijs en persoonlijk leren betekent het verrijken van de didactische gereedschapskist van leerkracht, intern begeleider en schoolleider. Dit gebeurt niet omdat het moet, maar omdat de leerkrachten vanuit een moreel besef het verschil willen maken voor de kinderen.</p>
<p>dag 2</p> <p>Passend onderwijs en professioneel leren in de context</p>	<p>Precisie wil zeggen het nauwkeurig aansluiten bij de onderwijsbehoeften van het kind om de doelen te bereiken: passend onderwijs. Dit is niet eenvoudig, veel leerkrachten vinden het moeilijk om de leerlijnen concreet te vertalen naar doelen. Er komen concrete werkvormen aan bod om die slag te maken. Onder andere het voeren van kindgesprekken, de koppeling tussen lesdoelen en didactiek en het vertalen van data als feedback voor de volgende stap in de ontwikkeling van de leerkracht: wat betekent deze data voor de instructie voor dit kind, voor deze groep.</p> <p>Meegestuurd onderwijs krijgt een impuls door middel van teamleren. Het leren van elkaar zal gericht moeten zijn op het samen verbinden van de didactiek en de evaluatie van de opbrengsten. Dit kan o.a. door coachen, samen lessen voorbereiden, de didactiek bespreken, samen leerlijnen bestuderen enz.</p>
<p>dag 3</p> <p>Begrijpen voor ingrijpen: inzet van de ijsberg bij Meegestuurd Onderwijs</p>	<p>Een prima hulpmiddel om in te zetten bij meegestuurd onderwijs is de ijsberg. De ijsberg is een van de werkvormen bij systeemdenken. Met dit middel kunnen we nagaan hoe onze mentale modellen en structuren gedragspatronen veroorzaken die op hun beurt weer leiden tot zichtbare problemen. Systeemdenken leert ons dat wanneer het probleem het probleem niet is, de oplossing niet de oplossing is. De ijsberg helpt ons om eerst te begrijpen voordat we ingrijpen. Welke mogelijke problemen zitten er achter de symptomen? We kijken achtereenvolgens naar de data, de gebeurtenissen (wat is er voorgevallen), vervolgens naar patronen (hoe komt dit, wat is er aan de hand), daarna naar systeemstructuren (welke factoren spelen hier een rol) en tenslotte naar onze mentale modellen (in welk opzicht houdt ons denken de situatie in stand).</p>
<p>dag 4</p> <p>Begrijpen voor ingrijpen: de vision deployment matrix.</p>	<p>Deze matrix, ontwikkeld door Daniel Kim, kan gebruikt worden bij het overbruggen van de kloof tussen de visie (de gewenste toekomst) en de actuele werkelijkheid bij het realiseren van meegestuurd onderwijs. De matrix is bedoeld om iedereen in de organisatie te helpen bij het begrijpen van de actuele werkelijkheid, de gewenste toekomst, de kloof tussen deze twee en de acties die nodig zijn om de kloof te dichten. Dit alles vanuit vijf verschillende perspectieven: visie, mentale modellen, systeemstructuren, patronen en gebeurtenissen.</p>

Mocht u belangstelling hebben voor deze training dan kunt u contact opnemen met Arsène Francot van Natuurlijk Leren BV: arsenefrancot@natuurlijkleren.org

Hij maakt dan een afspraak met u om te bekijken welke mogelijkheden in uw organisatie het meest passend kunnen zijn.

Deze training voor schoolleiders en intern begeleiders kan ook op schoolniveau plaats vinden met het hele schoolteam. Uiteraard wordt dan vooral de rol van de leerkracht meer uitgelicht.

Deze training is zowel gecertificeerd door Schoolleidersregister PO (thema: “omgaan met verschillen”) als door het Leraarregister!

Natuurlijk Leren BV
www.natuurlijkleren.org

Arsène Francot

arsenefrancot@natuurlijkleren.org

